
3 Selibon

Selibon

Aan de orde is het **tweeminutendebat Selibon (CD d.d. 12/02)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Selibon. Het commissiedebat heeft plaatsgevonden op 12 februari. Ik heet de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in vak K van harte welkom. Dan is het woord aan de heer Ceder, als eerste spreker van de zijde van de Kamer. Dat doet hij namens de fractie van de ChristenUnie.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Dank u wel, voorzitter. Ik feliciteer de nieuwe bewindspersonen. Vanwege de tijd ga ik gelijk over naar de moties. Die lees ik als volgt op.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat bij Selibon verschillende milieunormen aantoonbaar zijn overschreden;

overwegende dat de Kamer ingestemd heeft met de motie van Ceder c.s. op stuk nr. 422 (22343) voor een structurele en toekomstbestendige oplossing voor de afvalproblematiek onder coördinatie van het ministerie van IenW;

overwegende dat omwonenden al langere tijd melding maken van gezondheidsklachten die mogelijk samenhangen met blootstelling aan schadelijke stoffen;

verzoekt de regering:

- om te onderzoeken hoe RIVM-monitoring ingericht kan worden zodat er continu luchtkwaliteitsmetingen plaatsvinden in de directe omgeving van Selibon Lagun;
- scenario's voor te bereiden om direct te kunnen handelen, waaronder bijvoorbeeld het vervroegd sluiten van Selibon, indien uit de metingen blijkt dat continuering van de situatie onverantwoord is;
- de resultaten openbaar te maken en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ceder, Heera Dijk, Tijs van den Brink en Tseggai.

Zij krijgt nr. 442 (22343).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de overheid verplicht is het verzorgingsbeginsel toe te passen wanneer ernstige gezondheidsrisico's niet kunnen worden uitgesloten;

verzoekt de regering om het Openbaar Lichaam Bonaire aan te sporen om, zolang onduidelijkheid bestaat over de gezondheidsgevolgen van Selibon Lagun, voor omwonenden een tijdelijk relocatieplan voor te bereiden voor direct getroffen bewoners,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ceder, Heera Dijk, Tijs van den Brink, Schilder, Den Hollander, Tseggai en Nanninga.

Zij krijgt nr. 443 (22343).

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Tot slot, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Nationale ombudsman stelt dat de situatie rond de illegale vuilstort bij Lagun op Bonaire onhoudbaar is en dat ingrijpen noodzakelijk is;

overwegende dat de Ombudsman expliciet stelt dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat niet langer aan de zijlijn kan blijven en moet ingrijpen;

verzoekt de regering de aanbevelingen van de Nationale ombudsman over te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ceder, Tseggai en Schilder.

Zij krijgt nr. 444 (22343).

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Voorzitter. Ik heb nog twintig seconden, dus ik wil me toch even richten tot de nieuwe bewindspersonen. Ik hoop dat we met het aantreden van uw bewindspersonen er ook echt voor kunnen zorgen dat we dit grote onrecht, zoals ik het noem, eindelijk kunnen oplossen. Ik heb daar groot vertrouwen in. Dat de Kamer hier eensgezind in optrekt, blijkt uit

de van links tot rechts breed ondersteunde moties. Ik hoop dan ook dat dit een aansporing is voor de ministeries om in actie te komen.

Dank u wel en bon dia.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Tseggai als tweede spreker van de zijde van de Kamer. Dat doet zij namens GroenLinks-Partij van de Arbeid. Ga uw gang.

Mevrouw Tseggai (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel, voorzitter. Goedemorgen, bon dia. Welkom aan de nieuwe bewindspersonen. Ik sluit me van harte aan bij de laatste woorden van de heer Ceder. Ik wens u veel succes met uw mooie portefeuilles.

Ik heb twee moties vandaag, voorzitter. De eerste.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er al geruime tijd grote overlast is op Bonaire van branden op de afvalverbranding van Selibon en dat hierdoor de volksgezondheid, het leefmilieu en de natuur op Bonaire ernstig worden aangetast;

constaterende dat de Nationale ombudsman het kabinet oproept om in te grijpen en dat er breed draagvlak is om spoedig adequate maatregelen te nemen om deze onacceptabele situatie te beëindigen, maar dat er onvoldoende financiële middelen zijn voor een structurele oplossing;

van mening dat het zeer onwenselijk zou zijn wanneer een gebrek aan financiële middelen ertoe zou leiden dat de problemen nog langer voortduren;

verzoekt de regering om bij de Voorjaarsnota met voorstellen te komen voor een dekking van de structurele oplossing voor de problemen bij Selibon,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Tseggai en Ceder.

Zij krijgt nr. 445 (22343).

Mevrouw Tseggai (GroenLinks-PvdA):

De tweede motie, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er ook op Aruba en Curaçao uitdagingen zijn met de toekomstige afvalverwerking;

overwegende dat een goede samenwerking tussen Aruba, Bonaire en Curaçao kan bijdragen aan een structurele en duurzame oplossing voor de verwerking van afval;

verzoekt de regering om bij het vormgeven van een structurele oplossing voor de problemen bij Selibon te bezien hoe er samengewerkt kan worden met de regeringen van Aruba en Curaçao om tot een gezamenlijke toekomstgerichte afvalverwerking te komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Tseggai en Ceder.

Zij krijgt nr. 446 (22343).

Mevrouw Tseggai (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Schilder, die haar inbreng levert namens de Groep Markuszower. Gaat uw gang.

Mevrouw Schilder (Groep Markuszower):

Voorzitter, dank u wel. U heeft mij nog minder tijd gegeven dan de rest, dus ik moet het helemaal snel doen. Van harte gefeliciteerd aan de nieuwe bewindspersonen. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Inspectie Leefomgeving en Transport vaststelt dat de situatie bij Selibon Lagun onverminderd zorgwekkend is en dat vergunningverlening, toezicht en handhaving structureel tekortschieten;

overwegende dat tijdens de eerdere indeplaatsstelling aantoonbaar voortgang werd geboekt, terwijl na terugkeer van de regie naar het lokale bestuur door bestuurlijk falen en onvermogen de uitvoering opnieuw stagneerde;

constaterende dat rijksfinanciering wordt ingezet zonder duidelijke regie, verantwoordelijkheid en afbakening;

overwegende dat de primaire verantwoordelijkheid voor afvalbeheer bij het Openbaar Lichaam Bonaire ligt en dat structurele rijksfinanciering moet worden voorkomen;

van oordeel dat voortzetting van lichtere interventies, gelet op de jarenlange stagnatie en risico's voor volksgezondheid en milieu, onverantwoord is;

verzoekt de regering de verantwoordelijkheid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving rond Selibon Lagun, zolang sprake is van rijksfinanciering, onder directe rijksregie te brengen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Schilder, Nanninga en Den Hollander.

Zij krijgt nr. 447 (22343).

Mevrouw **Schilder** (Groep Markuszower):
Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Die anderhalve minuut heeft niets met u persoonlijk te maken, maar met de interne afspraken die we hier met elkaar hebben voor fracties die zich hebben afgesplitst. Het woord is aan de heer Van den Brink voor zijn inbreng namens het CDA.

De heer Tijs van den Brink (CDA):

Goedemorgen, bon dia. Ook namens de CDA-fractie hartelijke felicitaties aan de bewindsliden. Veel succes en wijsheid gewenst.

Meneer de voorzitter. In het debat over Selibon op 19 februari waren we het eigenlijk allemaal wel met elkaar eens: de situatie rond de vuilstort moet zo snel mogelijk worden opgelost. Het kabinet kan niet anders dan het ongeduld van de Kamer hebben gevoeld. Tegelijkertijd was het kabinet ook heel duidelijk: "De verantwoordelijkheden liggen zoals ze liggen. In eerste instantie is het Openbaar Lichaam Bonaire aan zet. De Rijksvertegenwoordiger kan pas weer in stelling worden gebracht als de interventieladder is afgelopen." Ik snap dat het op die manier werkt. Tegelijkertijd is het ongeduld groot en kan er eigenlijk niet langer worden gewacht. Daarom wil ik de regering oproepen om zo snel mogelijk een plan te maken om te doen wat nodig is, zodra de mogelijkheid daarvoor bestaat.

Dat brengt mij tot de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de situatie bij Selibon Lagun al jarenlang ernstig is, maar nu steeds verder verslechtert;

constaterende dat het Rijk een bijzondere verantwoordelijkheid draagt voor de veiligheid, gezondheid en leefomgeving van de inwoners op Bonaire;

constaterende dat nu in actie komen niet kan, omdat de bevoegdheid bij het Openbaar Lichaam Bonaire ligt en de interventieladder nog niet volledig is doorlopen;

verzoekt de regering om alvast concrete plannen te maken om, zodra dat mogelijk is, te komen tot een oplossing, bijvoorbeeld door nu alvast een rijksprogramma op te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Tijs van den Brink, Den Hollander en Ceder.

Zij krijgt nr. 448 (22343).

De heer Tijs van den Brink (CDA):

Ik heb daarbij één aanvullende vraag. Zou het mogelijk zijn om te onderzoeken of daarbij dan ook Nederlandse expertise van Nederlandse gemeenten en bedrijven kan worden ingezet?

Dat was het, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van den Brink. Het woord is aan mevrouw Den Hollander, die haar inbreng zal leveren namens de VVD.

Mevrouw Den Hollander (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Ook van mijn kant felicitaties voor de nieuwe bewindspersonen. Zoals u nieuw bent in deze taak, ben ik ook nieuw als woordvoerder op dit dossier. Om mij voor te bereiden heb ik dan ook het debat van, volgens mij, 12 februari even teruggekeken. Daarin bleek wel hoe ernstig en ingewikkeld de situatie daar is. Daarbij heb ik ook alle begrip voor de democratische spelregels die er zijn. Als het lokale bestuur echter aantoonbaar zijn taak niet goed uitvoert, lijkt ingrijpen door de Rijksoverheid niet alleen nodig, maar ook onvermijdelijk. Mijn vraag aan het kabinet is dan ook: wat heeft het kabinet nodig om tot een structurele oplossing te komen voor de problemen bij Selibon Lagun? Om te onderschrijven dat de samenwerking met deze Kamer belangrijk is, zijn we vandaag ook mede-indiener van drie moties.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Tot slot is het woord aan mevrouw Dijk, als laatste spreker van de zijde van de Kamer.

Mevrouw Heera Dijk (D66):

Bon dia, goedemorgen. Van mijn kant ook welkom en felicitaties aan de nieuwe bewindspersonen. We hebben nu een nieuwe staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid. Dat zou dan toch dé perfecte combinatie in één bewindspersoon moeten zijn die ervoor gaat zorgen dat we de problemen rondom Selibon oplossen. Het hele debat hebben we natuurlijk gevoerd met de vorige staats-

secretaris. Nu ben ik benieuwd wat deze bewindspersoon gaat doen. U bent nu verantwoordelijk voor het dossier Selibon. We kijken al jaren aan tegen die afvalberg, die zorgt voor vervuiling en giftige stoffen en ervoor zorgt dat mensen niet veilig kunnen wonen en heel veel overlast hebben. Eigenlijk voldoet het aan geen enkele wet of regel. Ik ben dan ook heel erg benieuwd wat u concreet aan actie gaat ondernemen, zodat we niet elk jaar hetzelfde debat gaan voeren.

Ik heb nog een aanvullende vraag. Ik heb begrepen dat Selibon naar Klimaat en Groene Groei en dus naar een andere bewindspersoon gaat. Ik heb daar nog niemand over gehoord, dus ik vroeg me af of daar kort antwoord op kan worden gegeven.

Tot zover.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik schors vijf minuten. Daarna gaan we naar beantwoording en de appreciaties.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat voor de beantwoording van de vragen en de appreciaties van de moties.

Staatssecretaris Bertram:

Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de leden voor hun inbreng. Ik weet dat het heel druk is, maar ik zou van tevoren toch het volgende willen zeggen. Het kabinet realiseert zich zeer dat dit een probleem is dat moet worden opgelost. Het betekent ook dat we echt in een heel rap tempo, conform de moties die zijn ingediend, een aantal stappen willen zetten. Dat gaan we uiteraard ook samen met Bonaire doen. Ik plaats er twee kanttekeningen bij. Er zijn drie departementen bij betrokken. Het openbaar lichaam is erbij betrokken. Dat gebeurt uiteraard met ieders verantwoordelijkheid, maar voor ons is het allerbelangrijkste dat er resultaten worden geboekt en dat we in juli kunnen zeggen dat de gezette stappen echt tastbaar zijn. Dat is echt het begin van de oplossing, die hard nodig is.

Er is één vraag gesteld. Dat was de vraag over de relatie tussen lenW en KGG. Zoals u weet, staat in het regeerprogramma dat een stukje van de portefeuille van lenW, circulaire economie, naar KGG gaat. We zitten eigenlijk nog midden in de afhechting, in het overbrengen, dus dat duurt nog heel even. We zullen u daar uiteraard op tijd van op de hoogte stellen. Tot dat moment betekent het dat de staatssecretaris van BZK en ikzelf er samen aan trekken en ervoor willen zorgen dat er resultaten worden geboekt.

De voorzitter:

De moties.

Staatssecretaris Bertram:

Dan gaan we naar de moties; precies. De motie op stuk nr. 442 wordt oordeel Kamer. Dat is de motie over RIVM-monitoring. Daarover hebben we inderdaad gezegd dat het heel belangrijk is dat dat gebeurt. We willen dat uiteraard ook met het bestuurscollege bespreken. We willen daar echt concrete resultaten op boeken, dus wat ons betreft krijgt die oordeel Kamer.

Aan de motie op stuk nr. 443, over de Ombudsman, zouden we het oordeel "ontijdig" willen meegeven. We zitten namelijk midden in de gesprekken met de drie departementen en met het openbaar lichaam. We willen daar dus heel even de tijd voor hebben, maar het signaal dat de Ombudsman geeft, is zoals ik net al zei uitermate belangrijk. Geef ons dus heel even de tijd.

De voorzitter:

Wat is "heel even"?

Staatssecretaris Bertram:

We zitten in de komende maanden ... Laten we zeggen dat rond de zomer het een en ander moet worden meegenomen in dat plan.

De voorzitter:

Is de heer Ceder bereid om de motie aan te houden? Een korte interruptie, meneer Ceder.

De heer Ceder (ChristenUnie):

Volgens mij vraagt de Ombudsman niet het onmogelijke. De uitgangspunten zijn ook heel redelijk. Ik ga nog even overleggen met de indieners, dus ik houd de motie nog niet aan, vanwege de urgentie.

De voorzitter:

Dan geven we 'm voor nu de appreciatie "ontijdig" en zullen we zien wat u besluit.

Staatssecretaris Bertram:

Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 446, over een structurele oplossing en toekomstgerichte afvalverwerking, ook voor Curaçao en Aruba. Die geef ik oordeel Kamer. Uiteraard heeft Bonaire daarbij onze topprioriteit, maar daarbij kijken we ook naar de andere eilanden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 446: oordeel Kamer.

Staatssecretaris Bertram:

Dan komt de motie op stuk nr. 447: ook oordeel Kamer. Die gaat over de vergunningen, het toezicht en de handhaving. Ik wil 'm zo interpreteren dat we dit in het proces invlechten waaraan we werken met het eilandbestuur. Het wordt dus geen apart instrument, maar krijgt een plek in het totaal van instrumenten.

De voorzitter:

Ik zie mevrouw Schilder non-verbaal instemmen. Met die interpretatie krijgt de motie op stuk nr. 447 oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Bertram**:
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. O, u heeft nog een interruptie van mevrouw Dijk.

Mevrouw **Heera Dijk** (D66):
Een hele korte. Ik dacht: ik laat u netjes uitpraten. Als ik het goed begrijp, is er een overdracht tussen de ministeries.

Staatssecretaris **Bertram**:
Tussen de twee departementen ja, over circulaire economie. Circulaire economie gaat naar KGG. Daar zit afvalverwerking in. We zijn nu aan het bekijken hoe dat zich verhoudt tot toezicht, handhaving et cetera. Dat moet even minutieus bekeken worden, zodat er niks tussen wal en schip geraakt.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Heera Dijk** (D66):
Zodat er een soepele overdracht is ...

Staatssecretaris **Bertram**:
Zeker.

Mevrouw **Heera Dijk** (D66):
Ik wil ervoor waken dat we helemaal opnieuw beginnen. Het was eigenlijk meer een opmerking.

Staatssecretaris **Bertram**:
Ja, dat gaan we niet doen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Het woord is aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor twee resterende moties.

Staatssecretaris **Van der Burg**:
In mijn gedachten drie, voorzitter.

De **voorzitter**:
O, ik dacht dat u "twee" signaleerde naar mij.

Staatssecretaris **Van der Burg**:
Nee, ik doe de moties op de stukken nrs. 444, 445 en 448. En dan heb ik nog twee vragen waar ik nog even bij stil wil staan, voorzitter. De motie op stuk nr. 444: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 445 zou ik ook ingediend hebben als ik in de oppositie zat, maar u weet dat u daar "ontijdig" op hoort te krijgen, omdat wij dat natuurlijk gewoon bespreken op het moment dat wij als kabinet de Voorjaarsnota gaan bespreken, dus vooralsnog geef ik die het oordeel "ontijdig".

De **voorzitter**:
Dan moet ik vragen of mevrouw Tseggai de motie wil aanhouden.

Mevrouw **Tseggai** (GroenLinks-PvdA):
Ik begrijp dat het kabinet het moet bespreken, maar de Kamer mag het kabinet toch iets meegeven? Wanneer zouden we deze motie dan moeten indienen volgens de staatssecretaris?

Staatssecretaris **Van der Burg**:
Het feit dat ik "ontijdig" zeg, betekent niet dat u er niet over kunt stemmen. Als u er een spreek-uitmotie van had gemaakt, had ik er ook geen oordeel over gehad, maar ik moet 'm hier een oordeel geven, omdat het geen spreek-uitmotie is. Als er had gestaan "spreekt uit dat de Kamer het kabinet meegeeft dat ...", dan had ik er niet over geoordeeld. Maar nu moet ik 'm "ontijdig" noemen, want wij kunnen als kabinet niet vooruitlopen op de uitkomsten van de Voorjaarsnota.

Mevrouw **Tseggai** (GroenLinks-PvdA):
Nee, maar mijn vraag was de volgende. De staatssecretaris vindt het ontijdig. Wanneer kan volgens de staatssecretaris de Kamer dan wel dergelijke verzoeken meegeven aan het kabinet?

Staatssecretaris **Van der Burg**:
Het komt door de formulering; dat is het ingewikkelde.

De **voorzitter**:
Neeneenee, mevrouw Tseggai, we doen dit gewoon netjes om de beurt. De staatssecretaris.

Staatssecretaris **Van der Burg**:
Ik kan deze motie geen ander oordeel dan "ontijdig" geven, omdat het kabinet zich niet kan uitspreken over wat er in de Voorjaarsnota moet komen te staan alvorens het kabinet daar intern in het kabinet over heeft gesproken en aan de Kamer een Voorjaarsnota heeft gepresenteerd.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 445: ontijdig. Dan moet ik formeel vragen: houdt u de motie aan of brengt u 'm in stemming?

Mevrouw **Tseggai** (GroenLinks-PvdA):
Ik houd 'm niet aan.

De **voorzitter**:
Dan krijgt de motie op stuk nr. 445 het oordeel "ontijdig".

Staatssecretaris **Van der Burg**:
De motie op stuk nr. 448 neem ik over, voorzitter.

De voorzitter:
Dan moet ik eerst even kijken of de Kamer akkoord is met het overnemen van de motie van de heer Van den Brink. Is de heer Van den Brink het daarmee eens? Ik zie dat dat het geval is.

De motie-Tijs van den Brink c.s. (22343, nr. 448) is overgenomen.

Staatssecretaris **Van der Burg**:
De heer Van den Brink had er ook nog een vraag over gesteld, namelijk over de expertise-inzet. Uiteraard, zou ik haast willen zeggen, doen we dat ook als het gaat om bijvoorbeeld de omgevingsdiensten en de VNG. Uiteraard gaan we dat doen.

Dan lag er ook nog een vraag van mevrouw Den Hollander. Ik ben op dit moment bezig om te kijken wat alle kosten zijn die hierbij horen. Dat is één. Twee: we hebben wel een vergelijk als we kijken naar Sint-Maarten, waar het tussen de 60 en 85 miljoen heeft gekost om dit met elkaar te regelen. Verder ligt er nog de, ik zou bijna zeggen "briljante", motie-Ceder/Van der Burg, die aangeeft dat wij voor de zomer moeten komen met een verhaal, inclusief wat het kost en alle ministeries daarbij.

De voorzitter:
Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:
Over de ingediende moties zal aanstaande dinsdag worden gestemd.